

GUIDE: SOCIAL IT I KOMMUNEN

Til gavn for mennesker med funktionsnedsættelser

SOCIAL
IT
LAB°

VI SKABER
LIVSKVALITET
I HVERDAGEN

KOLOFON

Tekst

Socialt Udviklingscenter SUS

Layout

ArtRebels

Foto

Das Büro

Socialt Udviklingscenter SUS

Nørre Farimagsgade 13

1364 København K

www.sus.dk

www.socialitlab.dk

 socialitlab

 socialt-udviklingscenter-sus

Guiden er blevet til med inspiration fra medarbejdere og ledere på socialområdet i fem kommuner og to regioner.

En stor tak til Jens, Michael, Emilie, Lukas, Trine, Dan og Louise for at stille op til portrætfoto med computere, tablets og smartphones.

Faktaboksene i publikationen indeholder oplysninger fra rapporten 'Afdækning af arbejdet med social it i Danmark', der blev udgivet i 2012 af Socialt Udviklingscenter SUS. Der deltog 346 bomiljøer for mennesker med handicap i afdækningen.

Publikationen er udarbejdet som en del af projekt 'Social it', der er finansieret af Social- og Integrationsministeriet.

Februar 2013

**SOCIAL
IT
LAB**
VI SKABER
LIVSKVALITET
I HVERDAGEN

SUS

INDHOLD

04

SOCIAL IT
TIL ALLE

07

FRA VISION TIL
KONKRETE MÅL

11

IT-SCREENING AF
RESSOURCER OG BEHOV

17

GOD ORGANISERING GIVER
ET SOLIDT FUNDAMENT

21

SOCIAL IT
I PRAKSIS

25

IT FRIVILLIGE
GØR EN FORSKEL

31

SØG INSPIRATION
OG VIDEN

SOCIAL IT TIL ALLE

Denne guide giver inspiration til kommunale forvaltninger, der ønsker at sprede og implementere social it til mennesker med funktionsnedsættelser. Guiden er til dig, der er ansat i en kommunal forvaltning og har ansvar for ledelse, udvikling eller drift af sociale tilbud til mennesker med funktionsnedsættelser. Du kan også bruge guiden, hvis du er ansat i en regional afdeling.

Social it er it, der bruges til at kommunikere, fastholde sociale relationer, indgå i socialt samvær, lege, lære og få nye kompetencer. It, som borgere med funktionsnedsættelse kan bruge til social kontakt og interaktion med andre mennesker. Det kan fx være Skype, YouTube, apps med spil, e-mail og meget mere. Social it er ikke smart home-teknologi og sundhedsteknologi.

Guiden har særlig fokus på, hvordan I i kommunen kommer godt i gang med:

- at udarbejde en vision, udforme målsætninger og organisere arbejdet med social it
- at dele viden, systematisere indsatsen, samarbejde og iværksætte fælles strategier mellem forvaltningen og kommunens sociale tilbud til mennesker med funktionsnedsættelser.

Bostederne har brug for løbende it-support og tilførsel af ny viden og inspiration om social it, der kan anvendes i praksis.

Kommunikationskonsulent, Region Hovedstaden

Kun ca. 10 % af de sociale tilbud får støtte til arbejdet med social it fra den kommunale forvaltning.

Mennesker med funktionsnedsættelser, der benytter sociale tilbud som bosteder, dagtilbud mv., har ikke samme adgang til social it som andre borgere. Der er behov for en øget opmærksomhed på de muligheder, social it kan give dem i forhold til kommunikation, udvikling og fastholdelse af sociale netværk, leg og læring. En væsentlig forudsætning er, at kommunerne og de sociale tilbud etablerer et strategisk samarbejde for at styrke og sprede brugen af social it til gavn for borgerne på de sociale tilbud.

Mange it-projekter bliver sat i gang på de sociale tilbud af enkelte ildsjæle. Når de sociale tilbud arbejder med it, uden at forvaltningen deltager, risikerer tilbuddene fx, at de ikke får den fornødne tekniske support, økonomisk tilskud og adgang til uddannelsesmidler og netværk med andre sociale tilbud eller relevante videnpersoner. Forvaltningen kan omvendt gå glip af vigtig dokumentation fra tilbuddene og viden om effekten af arbejdet med social it. Kommunen vil heller ikke få eventuelle stordriftsfordele i forbindelse med indkøb. Derudover risikerer forvaltningen, at der opstår store forskelle i kvaliteten af de it-muligheder borgerne tilbydes på kommunens tilbud.

Denne guide giver ideer og råd til kommunernes strategiske indsats med implementering af social it på de sociale tilbud. I praksis vil implementeringsguiden kunne give inspiration til alle former for teknologi-implementering.

En vision for arbejdet med social it skal indeholde en myndighedsstrategi, der tydeliggør, hvordan arbejdet med social it skal vægtes sammenlignet med øvrige ydelser i kommunens sociale tilbud.

Centerleder, Svendborg Kommune

FRA VISION TIL KONKRETE MÅL

VISION

Udpeg ansvarlige
Lav konkrete mål
Udform handlingsplan

IT-SCREENING

Økonomi
Kompetencer
Teknologi
Behov og interesser hos borgerne

ORGANISERING

Udpeg tovholder i kommunen
Organiser samarbejdet med tilbuddene
Organiser samarbejdet med øvrige
it-leverandør, frivilligcenter mv.

PRAKSIS

Inddrag borgerne
Søg ny viden om it
Spred interesse
Følg op og juster
Dokumenter og evaluer resultater

Mindre end 25 % af landets kommuner og regioner havde i 2012 en vision for brugen af social it på deres bosteder. Kun få bosteder kendte til de eksisterende visioner.

Nogle kommunale forvaltninger har en samlet vision for fx det sociale område, hvor it indgår som et element. Fordelen ved en tydelig vision for social it er, at den skaber helhed og sammenhæng i den kommunale indsats. Skal arbejdet med at implementere social it lykkes, skal visionen kunne omsættes til konkrete mål for både forvaltningen og de sociale tilbud.

Hvis kommunikation og social it er beskrevet som en del af det pædagogiske arbejde med borgeren, er der en god mulighed for, at arbejdet bliver prioriteret i en travl hverdag på de sociale tilbud. For at synliggøre arbejdet med social it og give det den nødvendige prioritering, kan visionen indeholde mål om, at it skal indgå i de pædagogiske planer på tilbuddet og i borgerens 5 141-handleplaner.

I Aarhus Kommune formulerer man i begyndelsen af 2012 et program for velfærdsteknologi på det sociale område. Programmet har til formål at koordinere it-projekter, indsamle og dele viden samt styrke kommunens fokus på, hvilke teknologier man vil arbejde med, og hvilke resultater man vil opnå. Der er udpeget medarbejdere, der har et særligt fokus på at implementere programmet.

Visioner og mål skabes i samarbejde mellem kommune og sociale tilbud

De konkrete mål for arbejdet med implementering af social it bør I formulere i dialog med ledere og nøglepersoner på de sociale tilbud. Det er dem, der kender borgernes potentiale og forudsætninger, og som får implementeringen til at lykkes i hverdagen. Forvaltningen skaber de overordnede rammer og muligheder i kommunens vision for social it. Det er vigtigt, at både forvaltning og sociale tilbud oplever hinanden som konstruktive samarbejdspartnere i at formulere vision og mål, da det vil gøre implementeringen af mål for social it levedygtig.

Ofte har kommunens forvaltning og de sociale tilbud forskellige afsæt for arbejdet med vision og mål. Det afgørende er, at målene er forenelige inden for den overordnede vision om social it. Det er vigtigt, at I har en åben dialog og skaber forståelse for ønsker og eventuelle bekymringer for arbejdet med social it. Forvaltning og tilbud kan have forskellige bevægegrunde: Måske er det sociale tilbud optaget af borgerens livskvalitet og mulighed for større indflydelse på eget liv via social it, mens forvaltningen er mere optaget af potentialet for at effektivisere det pædagogiske arbejde, når borgerne får adgang til social it.

Når kommunens vision bliver omsat til konkrete og operationelle mål, er det væsentlige, hvordan I løbende skaber fælles ejerskab til visionen og målene, så I sammen kan skabe sociale forandringer for borgeren. Spørgsmålet er her, hvor mange og hvem der med fordel kan tage del i formulering af visioner og mål – og hvem der er involveret i den efterfølgende indsats i praksis.

I Aarhus Kommune har det pædagogiske personale på bosteder godt indblik i, hvilke teknologier der er relevante for borgerne. Kommunen har haft stor glæde af at få en økonomimedarbejder til at hjælpe bostederne med at dokumentere personalets teknologiarbejde fx ved at udforme business cases og evalueringsdesign.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

Formulering af vision og mål kræver afklaring af de organisatoriske rammer:

- Hvad er jeres formål med at formulere en vision og mål for arbejdet med social it?
- Vil I udforme en særskilt vision for henholdsvis børn/unge og voksenområdet, eller en fælles vision for begge områder?
- Hvordan kan borgernes stemme inddrages i formuleringen af vision og mål? Handicapråd i kommunen, beboer- og brugerråd på tilbuddene og evt. pårørende er vigtige interessenter
- Hvor i forvaltningen skal der være tovholder(e) på den samlede proces?
- Hvilke rammer - politiske, økonomiske, organisatoriske og kompetencemæssige, skal visionen og målene formuleres inden for?
- Hvordan vil I sikre et godt samarbejde mellem forvaltningen og de sociale tilbud om visionen?
- Hvordan vil I sikre, at vision og mål efterfølgende gøres kendt og anerkendt af alle? Hvordan skal de formidles?

TIP 1

Placér ansvaret for at tilrettelægge processen med at udarbejde vision og målsætninger i forvaltningen. Det giver jer mulighed for at tænke målene ind i den samlede kommunale strategi på det sociale område. Inddrag ledere og engagerede nøglemedarbejdere i processen – og skab medejerskab.

Der er behov for systematisk og opdateret viden om brugen af social it i praksis, så vi sikrer, at de gode erfaringer spredes til andre sociale tilbud og kommuner.

Handicapchef, Kolding Kommune

IT-SCREENING AF RESSOURCER OG BEHOV

VISION

Udpeg ansvarlige
Lav konkrete mål
Udform handlingsplan

IT-SCREENING

Økonomi
Kompetencer
Teknologi
Behov og interesser hos borgerne

ORGANISERING

Udpeg tovholder i kommunen
Organiser samarbejdet med tilbuddene
Organiser samarbejdet med øvrige it-leverandør, frivilligcenter mv.

PRAKSIS

Inddrag borgerne
Søg ny viden om it
Spred interesse
Følg op og juster
Dokumenter og evaluer resultater

70% af bostederne oplever, at de har et stort behov for viden om og uddannelse i social it.

Når I sætter nye initiativer i gang med social it, er det vigtigt, at I får et godt overblik over kommunens og tilbuddenes erfaringer med it. Sørg samtidig for at få kendskab til medarbejdernes faglige kompetencer og viden om social it – både på de sociale tilbud og i forvaltningen.

Ved at gennemføre en it-screening sammen med borgere, medarbejdere og ledelse på de sociale tilbud, kan I fx få viden om medarbejdernes kompetencer, og hvilken it der allerede findes på tilbuddene. Som en del af it-screeningen kan I stille jer selv følgende spørgsmål:

- Hvilken it har det sociale tilbud og den enkelte borger allerede til rådighed?
- Hvad bruges teknologien til?
- Hvilke ønsker til og behov for social it har borgerne på tilbuddene? Hvad vil de gerne bruge it til?
- Hvad er tilbuddets økonomiske og personalemæssige ressourcer med hensyn til at arbejde med social it?
- Hvilken viden har medarbejderne i forvaltningen om it?

Der mangler folk, som har kompetencer og viden om social it i både forvaltning og på de sociale tilbud

Handicapchef, Kolding Kommune

Det er særligt vigtigt, at I undersøger og sammen formulerer, hvad der er formålet med it-indsatsen. I kan bedst formulere meningsfulde og retningsgivende mål med borgerens og medarbejdernes input. Herefter kan I begynde arbejdet med social it til borgere på de sociale tilbud. Tag udgangspunkt i de behov, som teknologien skal understøtte, frem for i en ny smart teknologi. Spørg hellere: Hvad har borgeren brug for støtte eller hjælp til? end: Hvilken ny applikation findes der?

Med overblikket over kompetencer og viden om it kan I iværksætte initiativer, der styrker medarbejdernes og ledelsens kompetencer til at bruge it.

En måde at understøtte videndeling og erfaringsudveksling på er at etablere netværk og arrangere temadage, fyraftensmøder m.m. Her vil I være en naturlig drivkraft for arrangementerne. Erfaringer fra kommuner, der har arbejdet med social it, viser, at nogle sociale tilbud ikke kan løfte den type opgave. Forvaltningen kan med fordel stå for at planlægge, gennemføre og følge op på arrangementerne.

I Aarhus Kommune opfordrer man til videndeling, når medarbejdere har været på konferencer og messer om it. Fx har to socialrådgivere skrevet på kommunens intranet om deres oplevelser fra Digitaliseringsmessen.

Der er også flere eksempler på, at medarbejdere eller borgere underviser hinanden i at bruge relevante apps.

TIP 2

Udpeg superbrugere blandt borgere med særlig interesse for it til at bidrage til kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere. Superbrugerne kan fx hjælpe ved at støtte og motivere andre borgere og medarbejdere i at bruge it samt hjælpe med at løse mindre tekniske problemer.

Hent inspiration fra it-ambassadører

I kan hente inspiration fra pædagogisk personale, der har erfaringer med og interesse for at bruge social it sammen med mennesker med handicap. En række kommuner og regioner arbejder med at uddanne medarbejdere til it-ambassadører. En it-ambassadør har til opgave at støtte og vejlede sociale tilbud for mennesker med funktionsnedsættelser i at bruge social it. It-ambassadørerne skal give inspiration og dele egne erfaringer. It-ambassadører er ikke professionelle it-supportere og kan typisk ikke hjælpe med installering, opsætning og vedligeholdelse af it-systemer m.m. I må derfor selv tilbyde support til tilbuddene. Behovet for teknisk support er stort på de fleste sociale tilbud, og kan være afgørende for, om det lykkes at implementere teknologi på tilbuddet.

Læs mere om it-ambassadører på:

www.socialitlab.dk

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

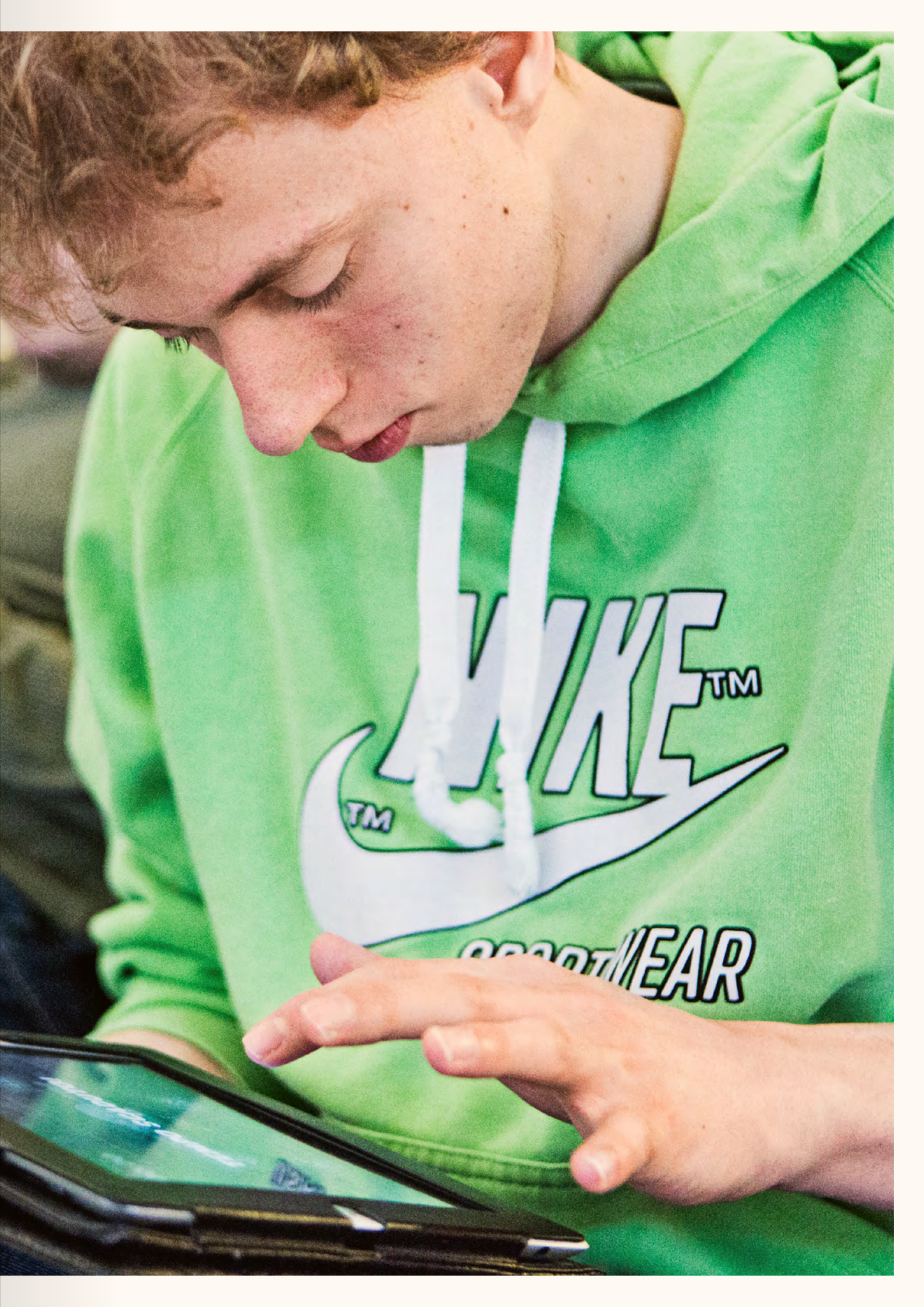
- Hvordan får I viden om medarbejdernes it-kompetencer både på forvaltnings- og tilbudsniveau?
- Hvordan vil I bakke op om kompetenceløft i forhold til social it? Skal det være fx uddannelsesforløb og sidemandsoplæring? Og hvordan finansieres det?
- Hvilke fordele og muligheder får I ved at etablere netværk for det pædagogiske personale og ledelse på tilbuddene?
- Hvordan kan I bedst dele viden og erfaringer mellem tilbuddene og mellem kommune og tilbud?
- Overvej om I vil have besøg af it-virksomheder, der kan præsentere it-løsninger for jer.
- På hvilke måder kan I trække på viden og erfaringer hos samarbejdsparter, videnpersoner, pårørende m.fl.?
- Hvordan kan I bruge it-ambassadører?

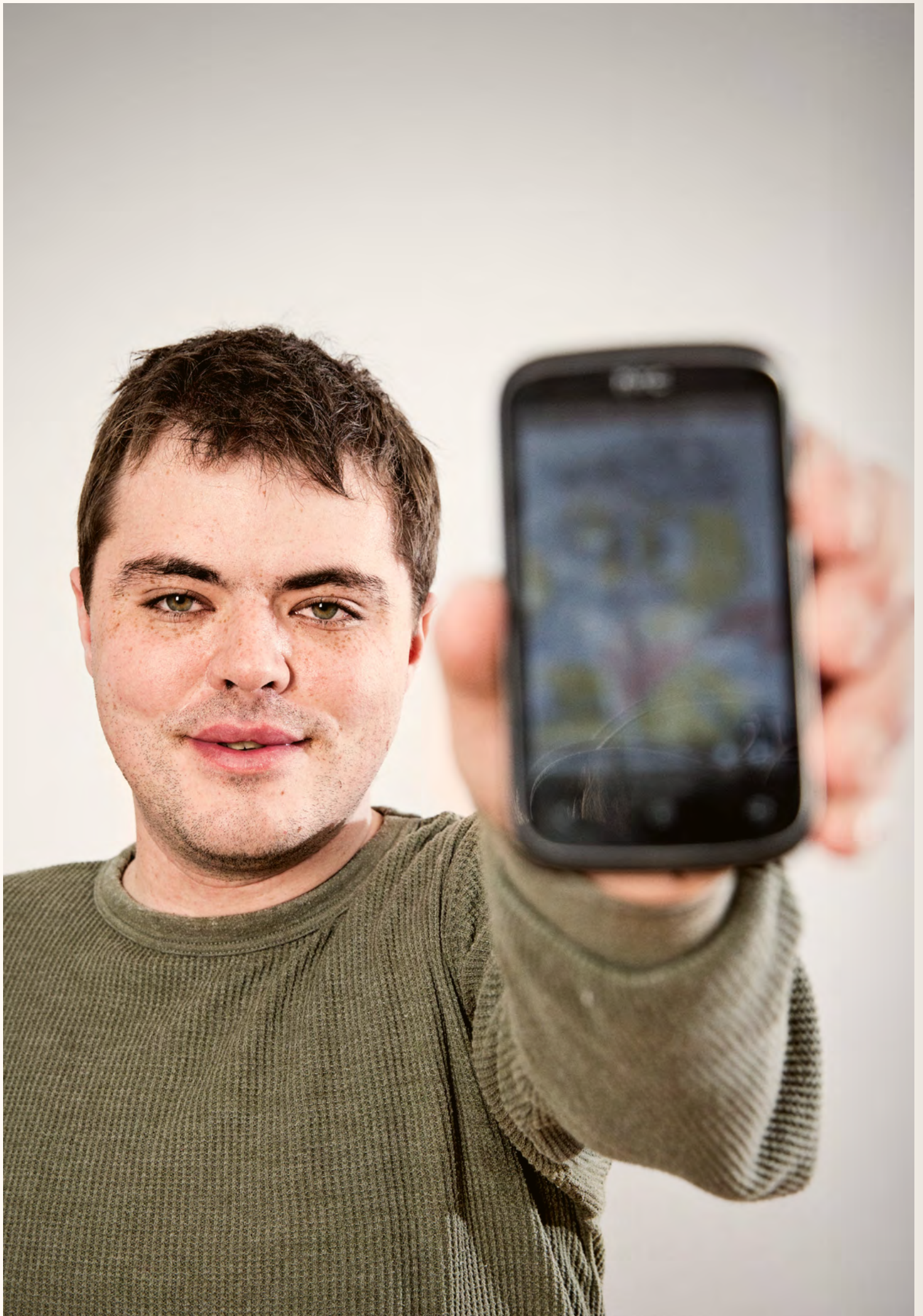

TIP 3

Giv medarbejderne på de sociale tilbud og i forvaltningen mulighed for at låne fx computere, iPad eller andet med hjem, så de kan øve sig i at bruge det.

Der skal være et fælles VI mellem kommune og bosted, når arbejdet med social it skal sættes i gang.

Udviklingskonsulent, Vejle Kommune

GOD ORGANISERING GIVER ET SOLIDT FUNDAMENT

VISION

Udpeg ansvarlige
Lav konkrete mål
Udform handlingsplan

IT-SCREENING

Økonomi
Kompetencer
Teknologi
Behov og interesser hos borgerne

ORGANISERING

Udpeg tovholder i kommunen
Organiser samarbejdet med tilbuddene
Organiser samarbejdet med øvrige
it-leverandør, frivilligcenter mv.

PRAKSIS

Inddrag borgerne
Søg ny viden om it
Spred interesse
Følg op og juster
Dokumenter og evaluer resultater

Organisering og samarbejde er nøgleord, når I går i gang med at omsætte vision og mål for social it til praksis sammen med de sociale tilbud. Et tæt og forpligtende samarbejde mellem kommune og sociale tilbud er grundstenen i en vellykket implementering af målene for social it.

Det er vigtigt, at kommunen koordinerer samarbejdet med de enkelte sociale tilbud, da I har et tværgående overblik over it-arbejdet på de sociale tilbud – og det er på tilbuddene, at hverdagens succeser og vanskeligheder udfolder sig. Derfor skal ledelsen på tilbuddene involveres fra start. Det gør vejen fra visioner og mål til handling og forandring kortere. Ledelsen har den bedste indsigt i forhold som ressourcer, organisation og kompetencer, der skal tages højde for på tilbuddet.

TIP 4

Inddrag ledelsen på tilbuddene. Ledelsen skal igangsætte og motivere på det lokale tilbud og følge op og anerkende medarbejdernes indsats med social it. Det gælder også, hvis det er "op ad bakke". Tilbyd gerne ledelsen dialog og sparring - fx på fælles ledelsesmøder.

Kommunens forvaltning skal tage større del i tilbuddenes indsatser med social it, og vi skal finde ud af, hvor vi skal sætte ind.

Fuldmægtig, Aarhus Kommune

Her er nogle ideer til, hvordan I kan organisere indsatsen med social it:

- Etablér en gruppe med repræsentanter fra forvaltningen og fra tilbuddene, som koordinerer indsatsen på tilbuddene – og deler viden, erfaringer og idéer
- Udpeg en eller flere it-tovholdere på tilbuddene, der er rollemodeller i forhold til få indsatsen til at lykkes – fx via videndeling og kommunikation om erfaringer
- Sørg for, at it-tovholderne har et særligt ansvar for indsatsens fremdrift og en særlig interesse for arbejdet med teknologi
- Tildel it-tovholderne tid til arbejdet, fx som ekstratimer eller omfordeling af opgaver.

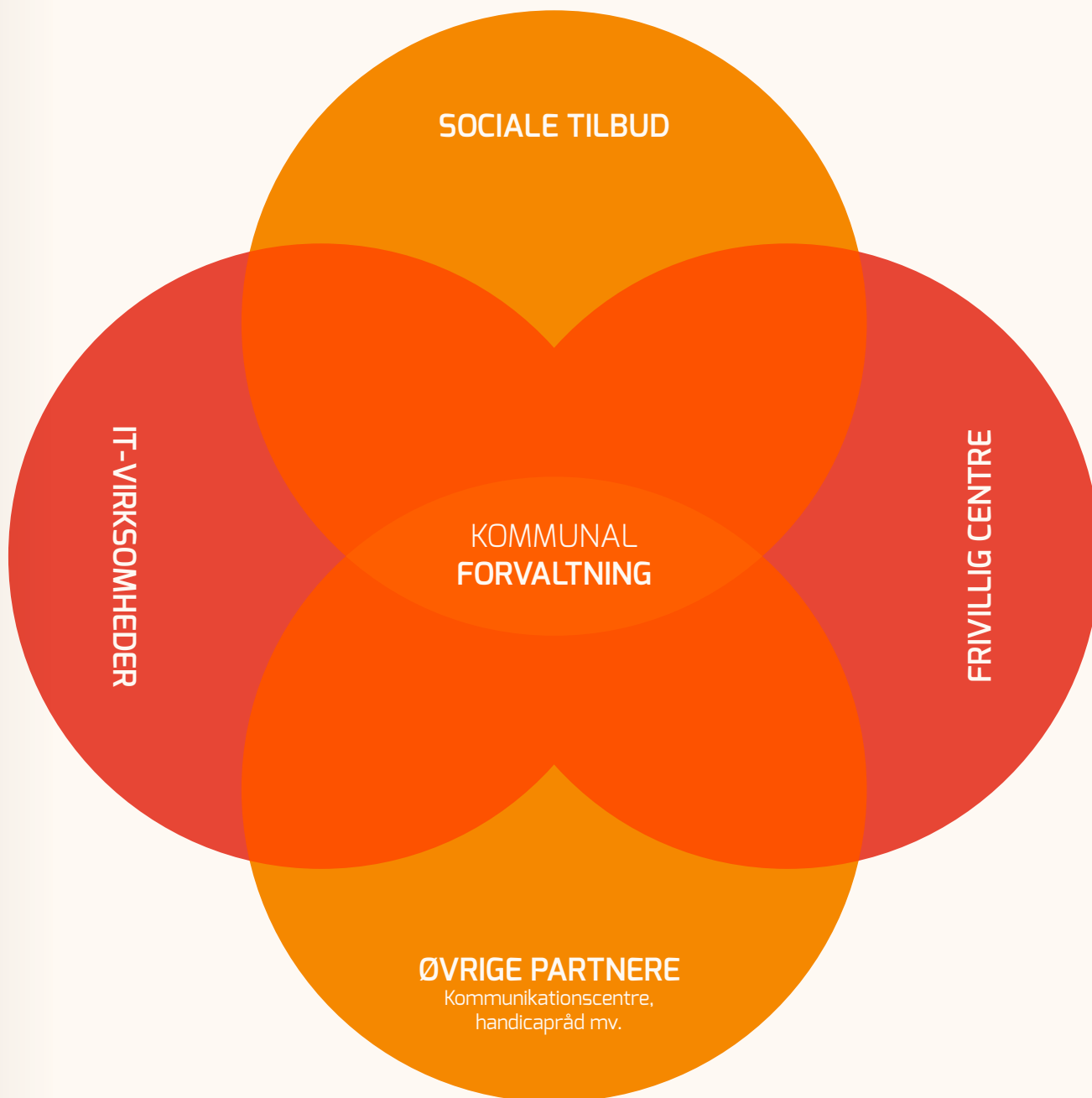
Solid organisering, gode kommunikationsveje og tæt samarbejde er vigtige byggestene både i opbygningen af it-samarbejdet mellem kommune og de sociale tilbud og når de sociale it-værktøjer er integreret i hverdagen, hvor borgerne har glæde af dem. Erfaring fra it-projekter viser, at det er nødvendigt at fastholde fokus på it-arbejdet i hverdagen efter implementeringen, så borgerne får den støtte, de kan have behov for fra personalet.

Som en del af it-arbejdet er det vigtigt, at der er en tydelig rollefordeling mellem alle involverede parter. Find ud af, hvem der med fordel kan indgå i samarbejdet om de opgaver, I skal løse. Det er godt at involvere så mange i borgerens netværk som muligt, så der altid er fx medarbejdere og pårørende, der kan støtte borgerne på tilbuddet i at bruge social it.

I **Gentofte Kommune** er der nedsat en task force, der består af en gruppe medarbejdere, som arbejder med børn og voksne med handicap. Task forcen har til opgave at synliggøre, koordinere og supervisere de forskellige indsatser og projekter om velfærdsteknologi, som kommunens sociale tilbud arbejder med.

SAMARBEJDSPARTNERE

Overvej hvilke samarbejdspartnere og sociale tilbud, der kan have relevante erfaringer, I kan trække på eller som I kan samarbejde med.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

- Hvordan vil I organisere samarbejdet om socialt it til mennesker med funktionsnedsættelser - i forvaltningen og med tilbuddene?
- Skal der være en tovholder fra jeres forvaltning for indsatsen med social it?
- Hvordan vil I kommunikere med tilbuddene?
- Hvordan vil I formidle jeres indsats til andre relevante parter?

SOCIAL IT I PRAKSIS

VISION

Udpeg ansvarlige
Lav konkrete mål
Udform handlingsplan

IT-SCREENING

Økonomi
Kompetencer
Teknologi
Behov og interesser hos borgerne

ORGANISERING

Udpeg tovholder i kommunen
Organiser samarbejdet med tilbuddene
Organiser samarbejdet med øvrige
it-leverandør, frivilligcenter mv.

PRAKSIS

Inddrag borgerne
Søg ny viden om it
Spred interesse
Følg op og juster
Dokumenter og evaluer resultater

73 procent af bostederne trækker ikke på erfaringer med social it fra andre bosteder.

Hvis indsatsen med social it skal være succesfuld, skal I tage udgangspunkt i borgerens behov, ønsker og forudsætninger. Pris, behov for teknisk support og krav til personalets kompetencer har naturligvis også betydning for valg af teknologi.

De sociale tilbud, der arbejder med social it, vil i nogle tilfælde have kendskab til teknologier, der er relevante at introducere og afprøve med brugerne af tilbuddet. Meget ofte vil medarbejderne på de sociale tilbud have behov for flere input til, hvilke teknologier der findes – fx nye apps til kommunikation og dagstruktur, tablets, mailprogrammer og nye typer touchskærme. Spørgsmålet er, hvordan I kan etablere et stærkt samarbejde om videndeling og kompetenceudvikling mellem forvaltningen og de sociale tilbud? Der er mange fordele ved at dele viden, det kan derfor være en god ide at have en central videnperson.

TIP 5

Send en task force fra forvaltningen – fx psykiatri- og handicapafdelingen – på relevante konferencer som fx den årlige IKT-Messe og messen Health & Rehab Scandinavia. Organiser en inspirationstur sammen med ledelse og medarbejdere fra forskellige tilbud i kommunen. Meld jer ind i faglige netværk med fokus på kommunikation og teknologi for at holde jer opdateret og ajour. Der findes forskellige netværk som fx ISAAC www.isaac.dk eller Nordic Innovation Network for WelfareTechnology www.welfareinnovation.net

Nogle tilbud omgås kommunale it-restriktioner ved ikke at fortælle forvaltningen om deres arbejde med teknologi sammen med brugerne.

Tilbudsleder, Vejle Kommune

Nogle kommuner har afsat puljemidler til at støtte arbejdet med velfærdsteknologi – fx har Varde og Skanderborg Kommuner sat penge af til projekter og it-investeringer. Det er en god idé at indhente viden om tilgængelige midler og formidle eventuelle muligheder for finansiering eller medfinansiering videre til de sociale tilbud. Et væsentligt spørgsmål er, om en it-indsats kræver, at personalet får nye kompetencer, og om der kan sættes ressourcer af til det? Uanset hvordan økonomien ser ud, er det fornuftigt at undersøge, om der er andre relevante teknologier, som er billigere eller gratis at anskaffe. Det kan være fx apps og tablets, der oftest er langt billigere end programmer og specialdesignet hardware. Fx er flere specialskoler begyndt at anvende tablets og apps i undervisningen.

I nogle kommuner tillader forvaltningen ikke, at personale og brugere på sociale tilbud benytter bestemte hjemmesider såsom Facebook på kommunens computere på tilbuddet. Her er det vigtigt, at forvaltningen overvejer en mere åben politik. Mange kommuner har selv ganske populære Facebook-sider, og dem skal man også kunne bruge på kommunens computere. Derudover er det væsentligt, at de sociale medier kan anvendes i det pædagogiske arbejde, uanset om det borgerens egen eller personalets computer. Hvad gør I i jeres kommune?

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

- Hvilket behov hos borgeren skal social it understøtte?
- Hvilken social it skal borgeren tilbydes?
- Hvem skal have ansvaret for viden om eksisterende it løsninger?
- Hvordan kan I mest effektivt indsamle og dele viden om projekter og brug af social it i jeres kommune?
- Hvordan kan I støtte arbejdet med social it med hensyn til ressourcer og teknisk support?
- Hvad ønsker I af dokumentation og viden om resultaterne af arbejdet med social it på tilbuddene?
- Hvordan håndterer I restriktioner i kommunens it-politik? Og hvordan kan I bidrage med at løse tilbuddenes behov for adgang til web-adresser mv.?

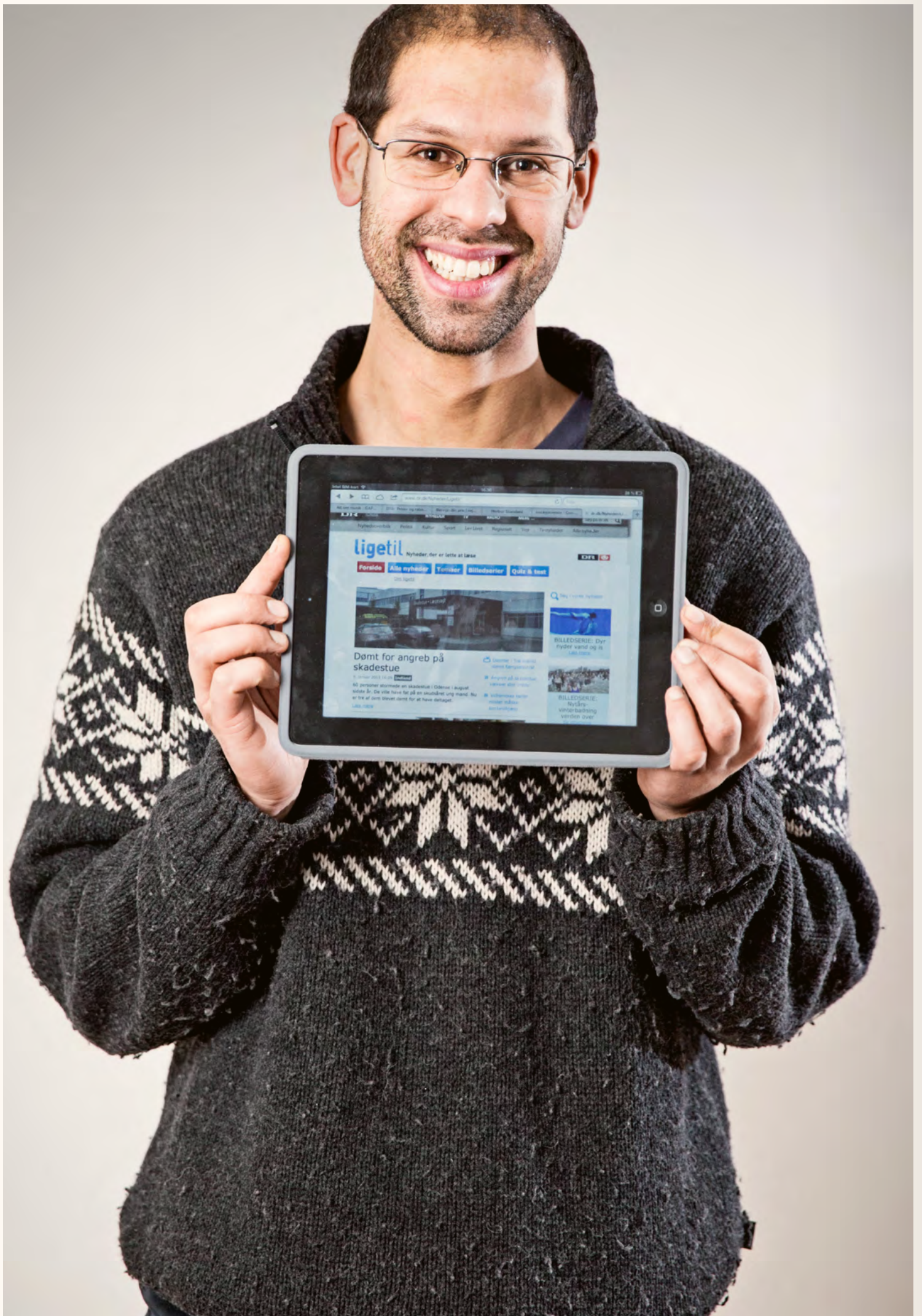
TIP 6

Etabler et frirum for ideer, inspiration og dialog om social it. I samarbejde med tilbuddene kan I formulere, afprøve og lege med projektidéer om social it - og samtidig give hinanden konstruktiv sparring på, hvordan ideerne gennemføres i tråd med kommunens vision og mål.

TIP 7

Der er meget god læring og viden at hente via YouTube og Google - fx kan I finde instruktionsvideoer på YouTube. I kan også finde viden på leverandørers og udvikleres hjemmesider ved at søge på et konkret produkt. Der findes også Facebook-grupper om fx apps og konkrete temaer og nogle it-firmaer har en side på Facebook.

IT FRIVILLIGE GØR EN FORSKEL

It-frivillige er mennesker med gode it-kompetencer, der er interesseret i at inspirere og hjælpe mennesker med funktionsnedsættelser og evt. deres støttepersoner i at bruge social it. It-frivillige hjælper borgeren med fx at maile, skype, surfe eller finde musik på internettet.

Som noget nyt er nogle kommuner begyndt at arbejde med it-frivillige. It-frivilliges ressourcer øger borgernes mulighed for at anvende computer, internet og sociale medier. Både fordi frivillige har viden, og fordi de ofte har god tid til at støtte den enkeltes brug og læring med it. Det skaber social værdi for borgerne, og det bringer mennesker fra lokalsamfundet ind på de sociale tilbud.

Den it-frivillige er tilknyttet et bestemt bosted og kommer regelmæssigt på besøg et par timer – typisk en gang hver eller hver anden uge. Her mødes den frivillige med beboere og hjælper med det, der er meningsfuldt og muligt. Det kan ske på flere måder: Den frivillige kan hjælpe enkelte beboere, beboere i små grupper eller hele fællesskabet, fx ved at stå for en internet-café. Frivillige kan også hjælpe med support til pårørende og hjælpe det pædagogiske personale med at bruge diverse programmer.

KLARE AFTALER ER VIGTIGE

For beboerne er det vigtigt:

- at det er klart og tydeligt, hvornår den it-frivillige kommer på tilbuddet
- at den it-frivillige kommer regelmæssigt
- at den it-frivillige har gode it-kompetencer og selv kan løse mindre tekniske udfordringer
- at den it-frivillige er opfindsom og nysgerrig på ny social it, som beboeren gerne vil bruge
- at den it-frivillige er rolig, empatisk og tålmodig.

Det kræver god forberedelse på det enkelte sociale tilbud at samarbejde med it-frivillige. Beboere, personale og ledelse skal have en dialog om de fælles overordnede rammer. It-frivillige bidrager med deres tid, engagement og viden. Omvendt kræver det også tid og opmærksomhed fra ledelse og personale at etablere et frugtbart samarbejde.

For it-frivillige er det vigtigt:

- at opgaverne som it-frivillig er tydeligt beskrevet
- at tilbuddet har udpeget en ansvarlig kontaktperson for den it-frivillige
- at alle på tilbuddet kender den it-frivillige og hans eller hendes opgaver
- at ledelse eller personale giver mulighed for faglig sparring på den frivillige indsats og anerkender denne
- at stedet og den frivillige løbende afstemmer forventninger til opgaver og den frivilliges indsats
- at de it-frivillige i kommunen har mulighed for at dele erfaringer med hinanden på enkelte tilbud og på tværs af tilbud. Det kan fx foregå i samarbejde med frivilligcentret i kommunen.

Det kan være hjælpsomt for det enkelte bosted, at kommunen har drøftet og besluttet, hvordan kommunen kan bidrage til at understøtte de enkelte bosteder i at få it-frivillige til at hjælpe med it-arbejdet.

TIP 8

Hent inspiration til kommunens indsats med it-frivillige på www.socialitlab.dk. Konkrete eksempler på it-frivilligt arbejde, kommunalt samarbejde med frivilligcenter og de sociale tilbuds rolle mm.

Samarbejde med frivilligcentret

Rekruttering af it-frivillige kan med stor fordel ske i samarbejde med det lokale frivilligcenter, som omdrejningspunktet for frivilligt arbejde i lokalsamfundet. Her hjælper man med at rekruttere frivillige, kvalificere dem gennem kurser og støtte nye initiativer. Frivilligcentrene kender de lokale frivillige foreninger og kan pege på relevante samarbejdsrelationer i fx et initiativ med it-frivillige på et bosted. Frivilligcentrene kan hjælpe bostederne med at finde it-frivillige – gennem deres netværk, opslag og den landsdækkende frivilligportal www.frivilligjob.dk Hvor meget frivilligcentret kan hjælpe med, kan I afklare sammen med frivilligcentret og de sociale tilbud.

It-frivillige fra lokale virksomheder

It-frivillige kan desuden rekrutteres i samarbejde med lokale virksomheder, der har it-kyndige medarbejdere. Virksomheden kan – fx som en del af deres CSR-strategi – anbefale sine medarbejdere at blive it-frivillige og på forskellig vis bakke initiativet op. Nogle virksomheder opfordrer medarbejderne til frivilligt arbejde et antal timer i arbejdstiden. I andre virksomheder har medarbejderne fleksible arbejdstider, så de kan udføre frivilligt arbejde inden for den normale arbejdstid. Frivilligcentrene kan være behjælpelige med at etablere selve samarbejdet.

It-frivillige er en ekstra ressource

It-frivillige er ikke en del af den pædagogiske normering på det sociale tilbud. Og det er vigtigt for både borgere, personale og it-frivillige, at der er fælles klarhed over, hvad den it-frivillige kan bidrage med og hvor grænserne for frivillighed går. De it-frivillige indgår i samarbejdsrelationer på bostedet, men er ikke en del af personalet. Derfor er det vigtigt, at de it-frivillige er knyttet til netværk med andre it-frivillige. Det kan være i frivilligcentret eller en frivillig forening.

IT-FRIVILLIGE PÅ DE SOCIALE TILBUD I KOMMUNEN

Forslag til opgaver og rollefordeling

1

ANNONCERING OG REKRUTTERING AF IT-FRIVILLIGE

-
Bostedet i samarbejde med frivilligcentret og
frivillig-jobportalen www.frivilligjob.dk

2

UDVÆLGELSE AF IT-FRIVILLIGE

-
Det sociale tilbud – evt. med bistand fra
frivilligcentret i kommunen

3

MODTAGELSE & MATCH AF IT-FRIVILLIGE OG BORGERE

-
Det sociale tilbud – evt. med støtte
fra fælles materiale fra kommunen

4

LØBENDE OPFØLGNING PÅ DE IT-FRIVILLIGE

-
Kontaktperson til den it-frivillige på det sociale
tilbud – en leder eller nøglemedarbejder

5

ORGANISERING AF DE IT-FRIVILLIGE

-
Frivilligcentret i kommunen opbygger netværk

Gribskov Kommune har i samarbejde med frivilligcentret, ledere og medarbejdere på de sociale tilbud og handicaprådet udviklet en samarbejdsmodel om it-frivillighed. Kommunen indsamler de sociale tilbuds/beboernes ønsker til it-frivillig hjælp. Tilbuddene udarbejder jobannoncer, som frivilligcentret og kommunen distribuerer via bl.a. www.frivilligjob.dk. Frivilligcentret modtager henvendelser fra frivillige og matcher disse med tilbuddene, som samarbejder i det daglige med de it-frivillige.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

- Hvordan kan it-frivillige bidrage til at iværksætte kommunens strategi for social it på de sociale tilbud på handicapområdet eller i socialpsykiatrien?
- Hvordan vil kommunen etablere et solidt samarbejde med beboere, ledere og medarbejdere på de sociale tilbud og frivilligcentret omkring it-frivillige?
- Hvordan vil kommunen kunne skabe den bedst mulige dialog med beboere, ledere og medarbejdere om ønsker til it-aktiviteter, som de it-frivillige kan hjælpe med? Og hvilke it-aktiviteter skal it-frivillige ikke hjælpe med?
- Hvilke redskaber kan sikre, at kommunen og tilbuddene altid tager afsæt i beboernes behov for og perspektiv på it-frivillige?
- Hvordan vil kommunen kunne understøtte frivilligcentrets og de sociale tilbuds annoncering og rekruttering af it-frivillige?
- Hvilke tidligere positive erfaringer fra samarbejde med den frivillige sektor findes i forvaltningen, som kommunen kan hente inspiration fra?

Eeetop

FORSIDE

Home er et

Skjedd alle
nytteløse

LINKS

Compliments

MY FAVORITES

KALENDER

WORKS
HISTORY

LINK SITES

ASUS

SØG INSPIRATION OG VIDEN

Der er mange, som beskæftiger sig med velfærdsteknologi – såsom spiserobotter og smart home-teknologi. Social it er kun et lille hjørne af arbejdet med velfærdsteknologi og får væsentligt mindre opmærksomhed. Desuden er mangel på systematisk videndeling og dokumentation af arbejdet med social it i kommuner stadig en af de helt store udfordringer.

I kan hente mere viden her:

www.socialitlab.dk

Socialt Udviklingscenter SUS har gennem de sidste otte år arbejdet med udvikling og implementering af social it på bosteder for mennesker med funktionsnedsættelser. På hjemmesiden www.socialitlab.dk kan I finde implementeringsværktøjer, forslag til teknologier og betjeningsudstyr, videocases m.m.

www.socialstyrelsen.dk/bo-liv og www.hmi.dk

Socialstyrelsen har lavet hjemmesiden Bo Liv, der samler viden om projekter og initiativer til fagpersoner inden for botilbudsområdet. Der er et særligt tema om kommunikation på siden. Her kan I få viden om projekter, publikationer og websteder, der relaterer sig til emnet social it.

I foråret 2012 blev Hjælpemiddelinstittet lagt ind under Socialstyrelsen. På hjemmesiden www.hmi.dk kan I få viden om Hjælpemiddelinstittets konferencer, projekter, udgivelser samt adgang til hjælpemiddelbasen.

Kommunikationscentre

Der er godt 20 kommunikationscentre i Danmark. Kommunikationscentre er specialundervisningscentre og har stor viden om, hvilke muligheder der findes for kommunikationshjælpe midler og betjeningsudstyr. Kommunikationscentre kan også være vigtige sparringspartnere i forhold til at afdække, hvilken social it borgeren er i stand til at betjene. De fleste kommunikationscentre er specialiseret i alternativ eller kompenserende kommunikationsteknologi og har kun begrænset erfaringer med sociale teknologier.

Praksisfeltet

Flere sociale tilbud har arbejdet systematisk med social it. Egmonthøjskolen og Behandlingscentret Østerskoven er nogle af dem. Socialt Udviklingscenter SUS har også samarbejdet med en række sociale tilbud rundt omkring i landet om implementering af social it. På en række af disse tilbud er der blevet uddannet it-ambassadører, der tilbyder rådgivning og vejledning i arbejdet med social it med udgangspunkt i egen erfaring fra praksis. Find navne og kontaktinformationer på it-ambassadørerne på hjemmesiden www.socialitlab.dk.

KOM GODT I GANG

Håndplukkede ideer og gode råd fra guiden.

Brug dem som inspiration og kom godt i gang med social it i din kommune.

- Formulér en vision for kommunens arbejde med social it
- Sørg for at alle tilbud kender til kommunens vision
- Læg en strategi for den praktiske forankring af visionen
- Nedsæt en gruppe med en repræsentant fra forvaltningen og fra tilbuddet, som koordinerer indsatsen på tilbuddet
- Find ud af, hvem der naturligt kan indgå i samarbejdet i forhold til de opgaver, I skal løse
- Overvej, hvilke samarbejdspartnere og sociale tilbud, der har relevante erfaringer, I kan trække på
- Overvej, hvordan kommunen kan understøtte bostedernes arbejde med social it – fx i forhold til økonomi, support og kompetenceudvikling
- Overvej, muligheden for at understøtte bostedernes brug af it-frivillige
- Sørg for, at rollen som it-frivillig er tydeligt beskrevet, og at der udpeget en ansvarlig kontaktperson for den frivillige
- Understøt at it-frivillige har mulighed for at erfaringsdele med hinanden på tværs af bosteder
- Overvej, hvordan I kan evaluere og dokumentere resultaterne af arbejdet med social it på bostederne
- Overvej, om medarbejderne på de sociale tilbud og i forvaltningen kan få mulighed for at låne fx en computer eller en iPad med hjem, så de kan øve sig i at bruge det
- Overvej, om det er værd at have en medarbejder i forvaltningen, som har særlig viden om social it og fx deltager i it-messer og konferencer

Opsøg mere viden hos landets kommunikationscentre og på hjemmesiderne:

www.socialitlab.dk

www.socialstyrelsen.dk/bo-liv

www.hmi.dk